

השפעת פגרות ושבתות בבתי המשפט על הליכים משפטיים

מאת עו"ד משה כדריה

מבוא – על מועדים והארכת מועדים

סדרי הדין הנוהגים בבתי המשפט נוקבים בדרך כלל במועדים אשר בהם חייב בעל דין לנקוט הליך מסוים.

בעל דין המאחר בביצוע פעולה מסוימת, עלול להיפגע, כאשר עלולה להינתן החלטה בהעדרו או ללא שמיעת תגובתו, או שיחמיץ את זכותו להגיש הליך מסוים.

כך, נקבעו מועדים להגשת כתב הגנה, להגשת ערעור וכדומה, כאשר מועדים אלה נקבעו בתקנות סדרי הדין. מועדים אחרים נקבעים לפי החלטת בית המשפט.

גם אם בעל דין איחר את המועד, יוכל לעיתים לבקש "ארכה" או "הארכת מועד" לביצוע הפעולה, כאשר ההחלטה אם להאריך את המועד נתונה לשיקול דעת בית המשפט, ולעיתים נדרש מהמבקש לתרץ את האיחור ב"טעמים מיוחדים" אשר מנעו ממנו לבצע את הפעולה במועד.

ואולם, לעיתים כלל אין המבקש זקוק לבקש ארכה, והמועד לביצוע הפעולה מוארך למבקש באופן אוטומטי, מכוח הוראות החוק.

המדובר, במיוחד, במקרה בו בתקופה שהוקצה למבקש להגשת ההליך חלה פגרה או שבתה במערכת בתי המשפט, ועל כך נדון ברשימתנו.

אופן מנין התקופות:

בסעיף 10 לחוק הפרשנות, תשמ"א- 1981 נקבעו הכללים למניין תקופות, כדלקמן:

10. (א) מקום שנקבעה תקופה קצובה במספר ימים או שבועות מיום פלוני, אותו יום לא יבוא במניין.

(ב) תקופה קצובה במספר חדשים או שנים לאחר אירוע פלוני תסתיים בחדשה האחרון ביום שמספרו בחודש כמספר יום האירוע, ואם היה החודש חסר אותו יום – ביום האחרון של החודש.

(ג) במניין ימי תקופה יבואו גם ימי מנוחה, פגרה או שבתון שעל פי חיקוק, זולת אם הם הימים האחרונים שבתקופה.

הכלל, הסייג והחריג:

לענייננו חשובה הוראת סעיף 10(ג), ואם נסכם את הכלל שנקבע בה, נמצא כי:

הכלל: תקופת הפגרה תבוא במניין הימים, כלומר הפגרה אינה עוצרת את מניין הימים בחישוב תקופה מסוימת.

הסייג: אם היום האחרון בתקופה הינו יום פגרה – יידחה המועד למחרת תום תקופת הפגרה.

החריג: כאשר קבועה בדין הוראה לפיה הפגרה לא תבוא במניין הימים, משמע שתקופת הפגרה עוצרת את מניין הימים בחישוב התקופה.

כעת נבדוק אילו הוראות נקבעו על פי הדין, ואשר עוצרות את מנין הימים.

הפגרה במערכת בתי המשפט

הבסיס החוקי

במספר דברי חקיקה נקבעו הוראות מיוחדות, לפיהן תקופת פגרה לא תבוא במנין הימים. כך, למשל:

תקנה 529 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984, קובעת:

529. תקופת פגרה של בית המשפט לא תובא במנין הימים שנקבעו בתקנות אלה או שנקבעו בידי בית המשפט או הרשם, אלא אם כן הורה בית המשפט או הרשם, לפי הענין, הוראה אחרת.

תקנה 126 לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין), תשנ"ב-1991, קובעת:

126. תקופת פגרה של בית הדין לא תבוא במנין הימים שנקבעו בתקנות אלה או שנקבעו בידי בית הדין או הרשם, אלא אם כן הורה בית הדין או הרשם, לפי הענין, אחרת.

בתקנה 128(ב) לתקנות ההוצאה לפועל, תש"ם-1979, נקבע כי:

(ב) תקופת פגרה של לשכת הוצאה לפועל לא תבוא במנין הימים שנקבעו בתקנות אלה או שקבע בית משפט, רשם או ראש ההוצאה לפועל לענין הגשת התנגדות לביצוע שטר או תביעה על סכום קצוב, אלא אם כן הורה בית המשפט, רשם או ראש ההוצאה לפועל, הוראה אחרת.

לפי הוראות סעיף 83 לחוק בתי המשפט (נוסח משולב), תשמ"ד-1984, הוסמך שר המשפטים לקבוע את המועדים בהם יחולו פגרות בבית המשפט.

תקופות הפגרה במהלך השנה:

על פי תקנה 1 לתקנות בתי המשפט (פגרות) תשמ"ג-1983, תקנה 1 לתקנות ההוצאה לפועל (פגרות) התשע"א-2010 ותקנה 1 לתקנות בית הדין לעבודה (פגרות), תשמ"ד-1984, נקבע כי תקופות הפגרה בבתי המשפט, בבתי הדין לעבודה, ובלשכות ההוצאה לפועל, יהיו מדי שנה כדלקמן:

פגרת סוכות - מיום י"ד בתשרי ועד יום כ"א בתשרי;

פגרת הפסח - מיום י"ד בניסן עד יום כ"א בניסן;¹

¹ לפי תיקון שפורסם בקובץ התקנות 6588 מיום 20.5.2007, תוקנה – לאור פניית כותב המאמר – טעות שנפלה בתקנות בתי המשפט וההוצאה לפועל (פגרות) תשמ"ג-1983, בהן נכתב במקור כי תקופת פגרת הפסח הינה עד כ' בניסן.

לפי תיקון שפורסם בקובץ התקנות 6603 מיום 19.7.2007, תוקנה – לאור פניית כותב המאמר – טעות שנפלה בתקנות בית הדין לעבודה (פגרות) תשמ"ד-1984, בהן נכתב במקור כי תקופת פגרת הפסח הינה עד כ' בניסן.

פגרת הקיץ - מיום 16 ביולי ועד יום 31 באוגוסט²

יום ו' כפגרה

בתקנה 4 לתקנות בתי המשפט (פגרות) תשמ"ג 1983 ובתקנה 3 לתקנות ההוצאה לפועל (פגרות) התשע"א-2010, נקבע:

"במנין ימי תקופה שנקבעה בחיקוק, או שנקבעה בידי בית משפט, בידי רשם או בידי רשם הוצאה לפועל, יראו את יום ו' בשבוע כיום פגרה, אם הוא היום האחרון לפתיחת הליך או לביצועה של פעולה במהלך הליך בבית משפט או בלשכת הוצאה לפועל."

עניינים הנדונים בעת הפגרה:

חשוב לדעת, כי קיימים עניינים אשר למרות הפגרה מתקיימים בהם דיונים וממשיכים להתנהל. עניינים אלה הינם בדרך כלל עניינים דחופים, אשר אינם סובלים דיחוי, ובהם: בבתי המשפט: בתקנות 2(א), 3 לתקנות בתי המשפט (פגרות), נקבע כי בית המשפט ידון במשפטים פליליים או אזרחיים, בימי פגרה במקרים הבאים:

1. משפטים או סוג משפטים אשר לגביהם החליט מנהל בית המשפט או שופט שמונה בידי נשיא שיש לשמוע אותם בפגרה.

2. כאשר העניין שהובא בפני בית המשפט אינו סובל דחייה.

בלשכות הוצאה לפועל: בתקנה 2 לתקנות ההוצאה לפועל (פגרות), נקבע כי רשם הוצאה לפועל ידון בענייני הוצאה לפועל בימי פגרה במקרים הבאים:

1. עניינים או סוג ענייני הוצאה לפועל אשר לגביהם החליט מנהל מערכת ההוצאה לפועל שיש לשמוע אותם בפגרה.

2. כאשר העניין שהובא בפני רשם הוצאה לפועל אינו סובל דחייה.

בבתי הדין הארצי לעבודה: בתקנה 2(א)(1) לתקנות בית הדין לעבודה (פגרות), נקבע כי בית הדין ידון בימי הפגרה בעניינים הבאים:

1. סכסוך קיבוצי.

2. כל עניין אחר אשר לגביו החליט נשיא בית הדין או שופט שהוא מינה לכך, שהוא אינו סובל דחייה.

בבית הדין האזורי לעבודה: בתקנה 2(א)(2) לתקנות בית הדין לעבודה (פגרות), נקבע כי בית הדין ידון בימי הפגרה בעניינים הבאים:

1. סכסוך קיבוצי.

2. בקשות לסעד ביניים.

²עד ליום 1/12/2010, פגרת הקיץ חלה מיום 16 ביולי ועד יום 31 באוגוסט, ומכאן ואילך תימשך פגרת הקיץ מיום 20 ביולי ועד יום 4 בספטמבר. ראה תיקון בקובץ התקנות 6936 עמ' 94-95.

ביום 9/2/2012 תוקנו שוב התקנות, באופן שתקופת הפגרה חזרה להיות מיום 16 ביולי עד 31 באוגוסט. ראה תיקונים בקובץ התקנות 7089 עמ' 761, ובקובץ התקנות 7100 עמ' 886.

3. תובענות על שכר עבודה עד לסכום שנקבע לעניין סעיף 27(ב) לחוק בית הדין לעבודה.

4. כל עניין אשר לגביו החליט שופט שהוא אינו סובל דחייה.

שביתה והשבתה:

הואיל ולעיתים מושבתים בתי המשפט בשל שביתות והשבתות, נחקקו **תקנות בתי המשפט, בתי הדין לעבודה ולשכות ההוצאה לפועל (סדרי דין בתקופת שביתה או השבתה של עובדים), תשמ"א-1981**.

תקנות אלה מסדירות את סדרי הדין לביצוע פעולות שונות במהלך תקופת שביתה, עניינים החורגים מהנושא הנדון ברשימה זו.

עם זאת, בתקנה 5 לתקנות אלה, נקבע כי:

5. תקופה שבה מתקיימת שביתה בבתי המשפט או לשכות ההוצאה לפועל לא תובא בחשבון במניין הימים שנקבעו בחיקוק או בהחלטת בית המשפט, הרשם או ראש ההוצאה לפועל.

לפיכך, גם כאשר איחר המבקש בביצוע פעולה כלשהי, וחלפו תקופות הפגרה, עדיין ייתכן כי "למזלו" חלה בתקופה זו שביתה, המאריכה את מנין הימים, ושוב יתברר כי לא איחר בביצוע הפעולה.

מצב חירום מיוחד:

מפעם לפעם מתקיים במשק מצב חירום מיוחד, בשל המצב הביטחוני.

בתקופות אלה, לא ניתן לעיתים לקיים את חיי השגרה כסדרם, ולצורך כך נחקקו תקנות בתי המשפט ולשכות ההוצאה לפועל (סדרי דין במצב חירום מיוחד), תשנ"א-1991.

בתקנות אלה מוסדרים העניינים בהם יקוימו הליכים ודיונים בבתי המשפט שלגביהם ניתנה הכרזה כאמור.

תקנה 4 לתקנות אלה קובעת כי:

"4. הארכת מועדים:

תקופת תקפה של ההודעה לא תבוא במנין הימים לעשיית דבר שבסדרי דין או בנוהג, שנקבעו בחיקוק או שקבע בית המשפט, רשם, רשם הוצאה לפועל או מנהל לשכה."

לפיכך – ובדומה לתקופה בה התחוללה שביתה – גם בימים בהם שרר מצב חירום מיוחד, אשר לגביו פרסם שר המשפטים הודעה לפי התקנות, יוארכו המועדים בהתאם.

סיכום: השפעת תקופות פגרה על ההליכים השונים:

מסקירת דברי החקיקה השונים הדנים בתקופות פגרה, ריכזנו בטבלה שלהלן את השפעת הפגרה על ההליכים השונים: מתי הפגרה עוצרת את מנין הימים, ומתי אינה עוצרת אותם:

<u>ההליך</u>	<u>האם הפגרה עוצרת את מניין הימים?</u>	<u>התקנה הרלבנטית</u>
הליך אזרחי	כן	תקנה 529 לתקנות סדר הדין האזרחי
הליך בבית המשפט הגבוה לצדק	כן	תקנה 19א לתקנות סדר הדין בבית המשפט הגבוה לצדק
הליך בבית משפט לעניינים מנהליים	כן	תקנה 44 לתקנות בתי המשפט לעניינים מנהליים
הליך בבית דין לעבודה	כן	תקנה 126 לתקנות בית הדין לעבודה
התנגדות לביצוע שטר או תביעה לסכום קצוב	כן	תקנה 128(ב) לתקנות ההוצאה לפועל
יתר ההליכים בלשכת ההוצאה לפועל	לא	תקנה 128(ב) לתקנות ההוצאה לפועל
הליך בוררות	כן/לא	תקנה 2 לתקנות סדרי הדין בענייני בוררות. קיימת לעניין זה פסיקה סותרת בבימ"ש העליון: מחד רע"א 9460/00 ורע"א 5617/09, לפיהם הפגרה עוצרת את מנין הימים, ומאידך רע"א 7393/04 לפיו ימי הפגרה אינם דוחים את הזמן הקצוב להגשת בקשות בעניין בוררות. וראה גם פס"ד נוספים: רע"א 7978/07, ה"פ (נצ') 768/09, ה"פ (ת"א) 1378/06. פרופ' אוטולנגי בספרה "בוררות דין ונוהל" בדעה כי ימי הפגרה אינם עוצרים את מנין הימים.
הליך אימוץ ילדים	לא	תקנה 271א לתקנות סדר הדין האזרחי
הליך פלילי	לא	מכיוון שלא קיימת הוראה מפורשת הקובעת כי תקופת פגרה עוצרת את מנין הימים, חל הכלל הרגיל שבסעיף 10(ג) לחוק הפרשנות, לפיו: "במנין ימי תקופה יבואו גם ימי מנוחה, פגרה או שבתון שעל פי חיקוק, זולת אם הם הימים האחרונים שבתקופה." לפיכך, אם המועד האחרון לביצוע הפעולה חל בתקופת הפגרה, יידחה המועד האחרון לביצוע הפעולה או להגשת ההליך ליום הראשון שיחול לאחר תום אותה פגרה. ראו לעניין זה, למשל, את פסקי הדין בתיק ע"פ 4543/90 ובתיק בש"פ 544/88.

<p>שילוב של תקנה 71 לתקנות המקרקעין (ניהול ורישום), תש"ל- 1969 עם תקנה 529 לתקנות סדר הדין האזרחי. ראו לעניין זה ע"א 3349/07 (בימ"ש מחוזי ת"א)</p>	<p>כן</p>	<p>הליך בפני המפקח על רישום מקרקעין</p>
<p>למרות העדר התייחסות לענין זה בתקנות שיפוט בתביעות קטנות, נפסק בתיק רע"א 6297/02 כי אין סיבה שתקנה 529 לתקנות סדר הדין האזרחי לא תחול על המועד להגשת ערעור על פסק דין שניתן בבית משפט לתביעות קטנות, וזאת במטרה שכל הפונה לבית משפט מחוזי בערעור יידע כי ימי הפגרה אינם נמנים במניין הימים. כך גם נפסק בתיק בשא (י-ם) 9241/09. ראה גם רת"ק (י-ם) 6380-05-11.</p>	<p>כן</p>	<p>הגשת ערעור לבית משפט מחוזי על פסק דין שניתן בבית משפט לתביעות קטנות</p>
<p>ראה התייחסות לנושא – למשל לענין המועד להגשת כתב הגנה בבית משפט לתביעות קטנות – בתיק רע"א 6297/07 – סעיף 10+12 של פסק הדין, שם מביע בימ"ש את דעתו, אגב אורחא, כי ימי הפגרה לא יבואו במניין. גם בתיק ת"ק (ב"ש) 2861/08 נקבע כי ימי הפגרה לא יבואו במניין.</p>	<p>לא הוכרע</p>	<p>הליכים בבית משפט לתביעות קטנות</p>
<p>ראה סעיף 22 ואילך לפס"ד בתיק רע"א 4990/05 ממן נ' עירית הרצליה (בימ"ש העליון) – נפסק כי אם המועד האחרון להגשת ערר חל בתוך תקופת פגרת בתי המשפט, מוארך המועד עד ליום החול הראשון שלאחר הפגרה. לא הוכרע אם תקנה 529 חלה.</p>	<p>כן</p>	<p>הגשת ערר לפי חוק הרשויות המקומיות</p>

נספח

תקופות הפגרה והשביתות שחלו במערכת בתי המשפט בשנים האחרונות

הנספח מתעדכן באופן שוטף על פי פרסומים שהובאו לידיעתנו מעת לעת, ומתפרסם באתר המשרד באינטרנט.

לרשימה מעודכנת של תקופות הפגרה והשביתות שחלו במערכת המשפט לאחרונה, לחץ כאן:

<http://www.kadria.co.il/pagrot-list>

הערה: הנתונים ברשימה זו לוקטו ממקורות שונים, ונועדו ליתן מושג ראשוני, אך אינם מהווים תחליף לקבלת ייעוץ משפטי, ואיננו אחראים לטעויות שנפלו בנתונים אלה. אם נפלה טעות, נא הודיעונו ונתקן את הטעון תיקון. תודה מראש על עזרתכם ושיתוף הפעולה.

כל הזכויות שמורות ©

ט.ל.ח.

(עודכן ביום 26/04/2012)